

Přepis moderované diskuze uskutečněné na zasedání AS FaVU dne 27. 6. 2018, příloha bodu 8 – Informace k situaci v Ateliéru malířství 1 a postoj vedení fakulty k jejímu řešení

Jednání v této věci, které bylo iniciováno z podnětu studenta Erika Drába, vedl předseda AS FaVU, který hlavním aktérům poskytl prostor k vyjádření jejich postoje a následně moderoval diskuzi.

Monika Rygálová (SK AS FaVU): „Byla jsem vyzvána skupinou studentů, aby došlo k projednání situace v Ateliéru malířství 1 v akademickém senátu fakulty.“

Vyjádření Erika Drába (student 1. ročníku AM1): „Sešli jsme se zde kvůli tomu, že na mě zaútočil asistent Ateliéru malířství 1 pan Tomáš Hlavenka. Připravovali jsme Den otevřených dveří FaVU VUT. Na chvíli jsme opustili školu, načež po návratu do ateliéru mi pan Hlavenka oznámil, že mé obrazy budou svěřeny a že na jejich místo budou nainstalovány jiné. Na to jsem reagoval větou *„na to se můžu vysrat“*, což v tuto chvíli pokládám za neuvážené. Poté mi pan Hlavenka navrhl, že bychom si celou situaci mohli vysvětlit venku mezi čtyřma očima a zde došlo ke konfliktu. Najednou jsem se ocitl na zemi; pan Hlavenka mě držel rukou pod krkem. O tomto incidentu jsem následně uvědomil Policii ČR. Po čase jsem se potkal s vedoucím ateliéru Vasilem Artamonovem v Praze. Ten se na schůzce vyjádřil, že je z nastalé situace zdrcený. Na uvedené setkání přišel pan Artamonov a Bára Nováková s Vojtěchem Dvořákem, kteří byli svědky incidentu. Bylo mi řečeno, že v podobné situaci je zvykem přerušit studium. Zmocnila se mě panika a papír napsaný rukou pana Artamonova jsem podepsal. Vše se odehrálo pod nátlakem, uvedený dokument jsem na studijní oddělení FaVU VUT podal nedobrovolně.“

Vyjádření Tomáše Hlavenky (asistent AM1): „V průběhu školního roku jsem zaznamenal sérii ataků ze strany pana Drába. Za mnohé může posloužit příklad incidentu se zbytkovým plátnem. Po obdržení plátna pro celý ateliér jsem jej na základě domluvy se studenty rozdělil na příslušné formáty. Erik Dráb však následně vyjádřil s dohodnutým rozdělením nesouhlas. Upozornil jsem jej, že daný stav již nelze změnit a že zbytkové plátno už není možné dále využít. Na tuto informaci student reagoval vyjádřením, že jej to nezajímá a ať si zbytek plátna klidně nacpu do chřtánu. Obdobné situace se v průběhu roku děly opakovaně, snažil jsem se je však přecházet, což jsem také činil – v zájmu zachování příjemného a odpovídajícího pracovního prostředí v ateliéru. K přípravě Dne otevřených dveří bych uvedl následující: z důvodu omezené kapacity stěn v ateliéru jsem studenta upozornil, aby se se svou instalací přílišně nerozpínal a aby poskytl prostor také ostatním kolegům, aby bylo možné práci ateliéru prezentovat komplexně. Student zaujal výhrušný postoj. Nastalý konflikt jsem ovšem v žádném případě nechtěl řešit násilím.“

Vyjádření Vasila Artamonova (vedoucí AM1): „Je zřejmé, že studenti se s Tomášem Hlavenkou snažili vycházet běžným způsobem. Nabídka ročního odkladu studia, kterou jsem Eriku Drábovi poskytl, měla jasný důvod. Student měl duševní problémy už v rámci svého předchozího studia na VŠUP v Praze. Chtěl jsem docílit adekvátního řešení celé situace, uklidnit ji, a proto jsem studentovi navrhl uvedený krok. Moje motivace byla jasná – konsolidovat celou situaci. Rád bych zdůraznil, že s Tomášem Hlavenkou jsem za uplynulých pět let naší spolupráce nikdy neměl žádné problémy. Jeho čin však samozřejmě vnímám jako velké pochybení.“

Vyjádření Milana Housera (děkan FaVU): „Situaci vnímám ve dvou rovinách, které je třeba řešit: 1. fyzické napadení; 2. podání žádosti o přerušení studia pod nátlakem vedoucího ateliéru, jak uvádí student Erik Dráb. Ad 1 – fyzické napadení: informoval jsem pedagogy a studenty, že vyčkám, jaké bude stanovisko Policie ČR. Jakmile budeme mít k dispozici výsledek šetření, budeme pokračovat v řešení celého případu. Podotýkám, že je nemyslitelné, aby ve vztahu pedagog – student docházelo k jakémukoli fyzickému napadání. Ad 2 – žádost o přerušení studia: pro mě je řešení pana Artamonova logické a opodstatněné. Není však možné, aby studenta k podobnému kroku kdokoli

nutil. Panu Drábovi doporučuji následující: může podat žádost o stažení své žádosti; rektorát veškeré žádosti administruje ve lhůtě tří týdnů.“

Erik Dráb: „Vyjádření pana Artamonova, týkající se mých duševních problémů, pokládám za účelové a neadekvátní.“

Pavel Sterec: „Domnívám se, že není adekvátní jednat v poslušnosti, v jaké se děly kroky následující po incidentu. Řešení nabídnuté kolegou Artamonovem nevnímám jako standardní.“

Vasil Artamonov: „Komunikace mezi studentem a pedagogem by měla být založena na důvěře, nikoli na vzájemné podezřívavosti. Bohužel jsem byl ovšem svědkem situace, kdy student Erik Dráb náš rozhovor probíhající v ateliéru tajně nahrával.“

Břetislav Malý: „Kde je hranice mezi tím, co je skutečný fyzický útok? Jako problematickou vnímám i situaci, kdy nedojde přímo k fyzickému napadení, ale kdy přichází na řadu třeba jen výhrušné gesto.“

Jan Zálešák: „Držme se skutečností, které jsou pro celý případ relevantní, tj. věnujme se nyní žádosti o přerušení studia a situaci se záznamem incidentu a následným nahráváním rozhovoru v ateliéru. Pane Drábe, říkáte, že se cítíte být pod tlakem, že jste jednal pod nátlakem. Nicméně tuto nátlakovou situaci jste vytvořil vy sám.“

Erik Dráb: „Před tím, než došlo k situaci s nahráváním, jsme v ateliéru hráli šachy. Telefon mi při tom spadl pod křeslo. To se děje běžně, jak mi kolegové potvrdí. Nebyl v tom žádný záměr.“

Bára Nováková: „Erik neměl v úmyslu nic nahrávat. Standardně mu spadl telefon pod křeslo, rozhodně nechtěl záměrně nic nahrávat.“

Milan Houser: „Celý incident s panem Hlavenkou jste si natočili. Tento záznam jste poté předložili policii, což může implikovat také to, že jste chtěli záměrně pořídít i zvukový záznam následného rozhovoru v ateliéru.“

Bára Nováková: „Potkali jsme na rohu pana Hlavenku poté, co došlo k rozhovoru mezi ním a panem Drábem ohledně instalace pro Den otevřených dveří. Erik se nás zeptal: ‚Dal mi do držky, viděli jste to?‘ Já na to: ‚Ne, neviděli.‘ Viděla jsem pouze to, jak má Tomáš Hlavenka ruku pod krkem pana Drába. To už jsem se hodně bála. Následně jsem se rozhodla celou věc točit.“

Pavel Sterec: „Jedná se o precedens. Každá umělecká škola je plná transgresivního chování, nicméně se domnívám, že celou situaci je vhodné řešit smírným způsobem. Nebral bych vzniklou situaci na lehkou váhu, avšak znovu zdůrazňuji, že upřednostňuji řešení celého případu smírnou cestou.“

Vojtěch Dvořák: „Škola a pan děkan zaujali správný postoj. Při sledování incidentu jsem měl ale opravdu strach.“

Tomáš Hlavenka: „V rámci konfrontace padly dvě rány. Kdybych byl agresivní, pokračoval bych v ní. Agresivní ale nejsem. Z mé strany došlo k pochybení, to je nesporné. Ze strany Erika Drába však docházelo k výbojnému jednání a provokacím opakovaně během celého akademického roku.“

Vasil Artamonov: „Sešli jsme se v kavárně v Praze, kde jsem sdělil Eriku Drábovi, že si nedovedu představit jeho další působení v ateliéru pod vedením mým a Tomáše Hlavenky. Nechtěl jsem jej však k ničemu nutit, tj. ani k vyplnění a podání žádosti o přerušení studia.“

Erik Dráb: „Zajímalo by mě, jak to Vasil Artamonov myslel, když řekl, že by ocenil, kdyby ateliér kromě mě opustili také kolegové Bára a Vojtěch? Argumentovat dušení nerovnováhou vnímám jako nepřipadné.“

Vasil Artamonov: „Erik Dráb v ateliéru vytvořil jakousi ‚malou sektu‘. Manipuluje s kolegy, což z hlediska pedagoga vnímám jako nedobré. Byl bych rád, aby se situace vyjasnila a aby v ateliéru probíhala otevřená komunikace. Pojmenujte prosím problém, specifikujte, co je v ateliéru špatně. Dosud jsem od vás nedostal žádnou konzistentní odpověď. Velmi rád bych s vámi na toto téma komunikoval. Situaci momentálně vnímám jako uzavřenou, čekáme na výsledek policejního šetření.“

Monika Rygálová: „Postup Vasila Artamonova považuji za chybný. Kauza má dvě roviny – ateliérovou a celoškolní. Ateliérová rovina má nuance, které by zasluhovaly hlubší objasnění, pro něž zde však není prostor.“

Vasil Artamonov: „Během celého roku se nashromáždila řada indicií, které mě měly vést k tomu, abych ve vztahu k Eriku Drábovi zaujal jasný postoj a s předstihem uplatnil opatření, která by vymezila hranice naší vzájemné komunikace.“

Bára Nováková: „Zpětné reakce na úroveň studia Erika Drába vnímám jako nevhodné. Pedagogové k jeho studijním výsledkům v průběhu roku neměli žádné výhrady.“

Pavel Sterec: „Je třeba rozlišovat mezi systematickým jednáním a jednáním impulsivním. Erika Drába samozřejmě chápu jako oběť, ale je třeba přihlídnout i k poměrům v ateliéru, o nichž referovalo jeho vedení. Nicméně: pokud se stal incident pouze excesivně, znovu zdůrazňuji, že existuje možnost řešení mimo trestně právní sféru.“

Filip Cenek shrnul dosavadní průběh řešení celého případu a doporučil studentovi Eriku Drábovi, aby podal odvolání vůči podané žádosti o přerušování studia. Za nestandardní označil skutečnost, že žádost o přerušování studia byla na děkanátu odevzdána Tomášem Hlavenkou a nikoli přímo studentem. Domnívá se také, že čekat na vyjádření Policie ČR není nutné vzhledem ke skutečnosti, že Tomáš Hlavenka fyzické napadení studenta přiznal a zaměstnavatel (děkan) má vícero možností, jak vůči zaměstnanci postupovat (snížení osobního ohodnocení, vytýkáci dopis/výstraha ap.). Pedagogové ateliéru pak na druhé straně mohou podat podnět Disciplinární komisi, pokud zaznamenali agresivní jednání studenta vůči zaměstnanci fakulty. Milan Houser zdůraznil, že k žádnému fyzickému násilí nesmí docházet. Jakýkoli fyzický kontakt pedagoga a studenta vyhodnotí jako nepřijatelný. Současně uvedl, že vzhledem ke skutečnosti, že se případ dostal do šetření Policie ČR, nemůže zatím jednat. Je nutné vyčkat, jaký bude výsledek vyšetřování, jehož závěry v daném okamžiku nelze předjímat. Erik Dráb uvedl, že se obrátil na policii, protože jednání pana Hlavenky je pro něho nepřijatelné. Tomáš Hlavenka se dotázal, zda si student vzpomíná na provokace, které byly z jeho strany vůči němu jako pedagogovi opakovaně směřovány během celého akademického roku. Na to student reagoval nesouhlasně. Jan Zálešák uvedl, že Erik Dráb se po incidentu a po následných schůzkách s vedoucím ateliéru sám vyjádřil, že si nedovede představit, že by nadále pokračoval ve studiu u Tomáše Hlavenky a Vasila Artamonova. Současně se Jan Zálešák dotázal Erika Drába, jak si představuje vyústění celé kauzy a zda má být jejím výsledkem rozvázání pracovního poměru s Tomášem Hlavenkou. Na tento dotaz student odpověděl „ano“. Pavel Sterec opakovaně zdůraznil, že by bylo na místě vyřešit celý případ smírnou cestou tak, aby bylo dosaženo konsensu mezi oběma stranami, aniž by došlo k poškození jedné či druhé z nich. Filip Cenek se dotázal, jaká je jeho představa o tomto smírném řešení, a zda vůbec Erik Dráb hodlá setrvat ve studiu i v jiném ateliéru. Na tento dotaz student reagoval nejednoznačně. Děkan Milan Houser znovu zopakoval, že jakýkoli fyzický či

mentální nátlak pokládá za nepřijatelný a že je třeba vyčkat, jak se k případu vyjádří ostatní zúčastněné strany, v současnosti především Policie ČR. Zároveň upozornil na skutečnost, že ani on jako děkan na sebe nenechá činit nátlak, jehož důsledkem by mělo být okamžité rozvázání pracovního poměru s Tomášem Hlavenkou. Senát v diskuzi souhlasil, že bude v daném případě nadále sloužit jako mediační platforma a na dalším zasedání senátu se o vývoji situace bude informovat.